

Esteettömyyden itsearviointi taloyhtiössä

verkkosovelluksen käyttöohje

SISÄLLYSLUETTELOm

1. SOVELLUKSEN KÄYTTÖÖNOTTO	4
1.1. Käyttäjäksi rekisteröityminen.....	4
2. SOVELLUKSEN KÄYTTÄMINEN	5
2.1. Käytön aloittaminen ja käyttäjän tunnistaminen.....	5
2.2. Aloitusnäkyvä	5
2.3. Uuden arvioinnin lisääminen.....	5
2.4. Arviointinäkyvä.....	6
2.5. Vastauksen poistaminen.....	7
2.6. Otsikon muokkaaminen, kopioiminen ja poistaminen.....	7
2.7. Raportointi.....	7
2.8. Arvioinnin jakaminen muiden kanssa	7
3. KÄYTTÖVIHJEITÄ	8
3.1. Käytä kameraa mieluummin vaakatasossa etenkin kuvasuhteella 16:9.....	8
3.2. Ota ensin yleiskuva ja zoomaa vasta sen jälkeen yksityiskohtiin.....	8
3.3. Kirjoita kuvatekstiä, joka kertoo enemmän kuin kuva itsessään	8
3.4. Kokeile tekstin syöttämistä mobiililaitteella puheentunnistuksen avulla.....	8

JOHDANTO

Kaikilla Suomen kansalaisilla tulee lakien mukaan olla yhdenvertaiset mahdollisuudet asumiseen ja toimimiseen iästä, terveydentilasta tai liikkumiskyvystä riippumatta. Toimintakyvyltään erilaisten ihmisten tasavertaista arkea ja itsenäisyyttä voidaan edistää asuinrakennusten esteettömyydellä. Se on eduksi yhtäläisesti kaikille, niin asukkaille kuin vieraillekin, ja näkyy myös asuntojen arvossa.

Asuinkerrostalon esteettömyyden itsearviointisovellus on Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksen (ARA) palvelu, jonka tavoitteena on toisaalta edistää esteettömyyden toteutumista suomalaisissa asuinkerrostaloyhtiöissä ja toisaalta lisätä esteettömyydestä käytävää keskustelua taloyhtiön asukkaiden keskuudessa.

Palvelun ja siihen sisältyvien sovellusten avulla asukkaat voivat omatoimisesti arvioida itse asuintalonsa esteettömyyttä selkeiden arviointikriteerien avulla. He voivat myös jakaa esteettömyysarviointia sovelluksen kautta muiden asukkaiden kanssa, jolloin he kaikki voivat osallistua arviointiin. Arvioija vastaa sähköisen arviointilistan kysymyksiin, vertaa havaintojaan kysymyksen yhteydessä esitettyyn kriteeriin, tallentaa mittaustuloksia, ottaa valokuvia ja kirjoittaa kommentteja tekemistään havainnoista. Kaikki arviointitulokset ja valokuvat tallentuvat pilvipalveluun, josta arviointiraportti tuotetaan.

Esteettömyyttä arvioitaessa tarkastellaan asuinrakennuksen ulkoalueiden ja yleisten sisätilojen välisiä suhteita ja niissä liikkumista.

Asuinrakennuksen esteettömyyden arviointisovelluksen keskeisiä ominaisuuksia ovat:

- Yhdellä ja samalla sovelluksella voidaan vastata arviointilistan kysymyksiin, kirjoittaa kommentteja havainnoista, suorittaa mittauksia, tallentaa mittaustuloksia sekä ottaa valokuvia.
- Arviointia on mahdollista jakaa sovelluksen kautta esimerkiksi talon muiden asukkaiden kanssa. Sen jälkeen useampi käyttäjä voivat arvioida jaettua kohdetta vaikka samanaikaisesti.
- Kaikki arviointilistaan tehdyt kirjaukset ja valokuvat tulostuvat arviointiraportille juuri oikeille paikoilleen.
- Arviointitulokset säilytetään pilvipalvelimella raportointia, arvioinnin jakamista, sekä mahdollisia jatkotoimenpiteitä, kuten esteettömyysammattilaisen tekemää tarkempaa esteettömyyskartoitusta, varten.

I. SOVELLUKSEN KÄYTTÖÖNOTTO

Asuinrakennuksen esteettömyyden itsearviointiin tarkoitettu verkkosovellus on suunniteltu käytettäväksi nykyaikaisella mobiililaitteella (Android tai iOS) tai internetselaimella (Chrome, Firefox, Safari, Opera, MS Edge, jne.). Verkkosovellus soveltuu erityisesti tavanomaisella tietokoneella käytettäväksi. Se sopii erityisesti esteettömyysraportin viimeistelyyn, koska tavanomaisen tietokoneen näppäimistöllä on helpompi kirjoittaa pitkiä havaintotekstejä.

Mobiililaitteilla (Android tai iOS) suosittelemme käytettävän erityistä mobiilisovellusta, joka on ladattavissa Android-laitteille Google Play ja iOS-laitteille App Store -sovelluskaupasta hakusanalla "ARA esteettömyyden itsearviointi". Mobiilisovelluksessa on mahdollista hyödyntää mobiililaitteen kameraa ja mittausantureita.

Verkkosovellus, jota tämä ohje käsittelee, on laadittu niille asuinkerrostalonsa esteettömyydestä kiinnostuneille henkilöille, joilla ei ole käytössään mobiililaitetta.

I.1. Käyttäjäksi rekisteröityminen

Esteettömyyden itsearviointipalvelu vaatii käyttäjän rekisteröitymisen ennen sovelluksen ensimmäistä käyttökertaa. Napauta REKISTERÖIDY-toimintoa palvelun nettisivulta www.itsearviointi.fi.

Rekisteröitymisen yhteydessä sinulta kysytään:

- **henkilötiedot:** nimi ja sähköpostiosoite,
- **arvioinnin tiedot:** arviointikohteen katuosoite, postinumero ja postitoimipaikka sekä arvioinnin päivämäärä, kellonaika ja säätila.

Henkilö- ja kohdetietojen antamisen lisäksi sinun tulee hyväksyä palvelun [käyttöehdot](#).

Saat sähköpostitse linkin verkkosovellukseen heti rekisteröitymisen jälkeen. Jos sähköpostia ei kuulu tarkista roskapostikansiosi.

2. SOVELLUKSEN KÄYTTÄMINEN

2.1. Käytön aloittaminen ja käyttäjän tunnistaminen

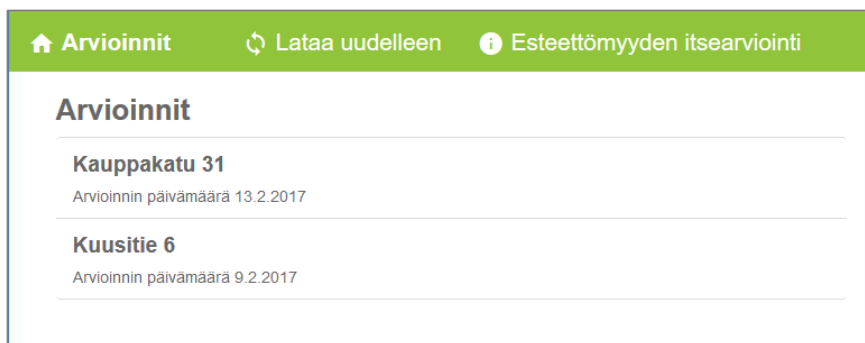
Sovelluksen käynnistämisen jälkeen sinun tulee kirjautua sisään palveluun rekisteröinnin yhteydessä antamallasi sähköpostiosoitteella sekä siihen automaattisesti lähetetyllä pääsykoodilla. Syötä ne ao. kenttiin ja napauta ”*Kirjaudu sisään*” -toimintopainiketta.

Omnistuneen kirjautumisen jälkeen sovellus lataa mobiililaitteelle arviointikohteen tiedot ja sovelluksen tarvitsemia perustietoja.

2.2. Aloitusnäky

Aloitusnäky (Kuva 1) on nimensä mukaisesti sovelluksen ensimmäinen näky. Siinä näytetään käyttäjän aktiiviset arvioinnit, eli ne jotka hän on joko itse perustanut tai joihin hänet on kutsuttu mukaan arvioijaksi.

Voit perustaa uuden arvioinnin napauttamalla otsikkorivillä olevaa plusmerkkiä. Arvioinnin tietoja ovat arviointikohteen katuosoite, postinumero, ja postitoimipaikka sekä arvioinnin päivämäärä, kellonaika sekä säätila arvioinnin aikana.

Kuva 1. Aloitusnäky

Haluttua arviointia napauttamalla siirrytään arviointinäkyyn (ks. kohta 0).

Otsikkopalkin toimintosymbolit:

	Lisää uuden arvioinnin ja arviointikohteen.
	Lataa (uudestaan) sovelluksen perustiedot sekä käyttäjän aktiiviset arvioinnit pilvipalvelimelta.
	Näyttää tietoja sovelluksesta, versionumeron, käyttöehdot, tekijänoikeudet, sekä käyttäjän uloskirjautumisen.

2.3. Uuden arvioinnin lisääminen

Rekisteröinnin yhteydessä perustetun arvioinnin ja arviointikohteen lisäksi voit milloin tahansa perustaa uuden arvioinnin ja arviointikohteen napauttamalla plus-symbolia aloitusnäkyssä.

Uusi arviointi lisätään syöttämällä arvioinnin päivämäärä sekä arviointikohteen perustiedot.

2.4. Arviointinäkymä

Arviointinäkyössä (Kuva 2) näytetään Invalidiliiton kehittämä ja asuinkerrostalon esteettömyysarviointiin tarkoitettu tarkastuslistan, jonka kysymyksiin vastaamalla käyttäjä arvioi kohteen esteettömyyttä. Tarkastuslista koostuu otsikoista, kysymyksistä, kriteereistä sekä vastausvaihtoehdoista, joita ovat Kyllä/Ei -valinta, monivalinta tai avoin vastaus.

Arviointinäkymä on jaettu useampaan näkymään: **Arviointi, Kuvat, Tiedot, Raportti ja Jaa**.

Kuva 2. Arviointi-näkymä

Otsikkopalkin toimintosymbolit:

	Arviointi näyttää listan arviointikysymyksiä, joiden avulla arviointi on mahdollista toteuttaa.
	Kuvat näyttää arviointikohteesta otetut valokuvat.
	Tiedot näyttää arviointikohteen ja arvioinnin tiedot.
	Raportti muodostaa pilvipalvelimelle tallennetuista arviointitiedoista esteettömyysraportin.
	Jaa mahdollistaa esteettömyysarvioinnin jakamisen muiden aiheesta kiinnostuneiden henkilöiden kanssa.

Arviointikysymykseen (Kuva 3) vastataan, valitsemalla tarkasteltava otsikko ja napauttamalla esitetyn kysymyksen kohdalla vastausymbolia, eli Kyllä/Ei-valintaa. Vastausymbolin väri muuttuu vastauksen myötä joko vihreäksi (Kyllä) tai punaiseksi (Ei).

Kuva 3. Arvioinnissa on valittu otsikko: "sisäänkäynti"

Jos esteettömyyskysymykseen vastataan mittausarvolla, se kirjoitetaan avoimeen vastauskenttään esitetystä mittayksikössä. Useimmiten mittausarvoa voidaan verrata esitettyyn kriteeriin (esim. leveys ≥ 800 mm) ja sen perusteella määrittää esteettömyyskysymyksen vastaus. Huomaa, että sovellus ei vertaa avoimeen kenttään syötettyä arvoa kriteeriin tai pyri tarkistamaan vastauksen oikeellisuutta tai suuruutta.

Joissain tilanteissa vastausvaihtoehdot esitetään valintalistana, josta valitaan yksi tai useampi vaihtoehto kysymyksestä riippuen.

Ei-vastaus esteettömyyskysymykseen mahdollistaa kommentin ja valokuvien lisäämisen. Kommentti voidaan kirjoittaa napauttamalla kenttää, jossa lukee *"kirjaa kommenttisi"*.

Valokuvia lisätään napauttamalla -symbolia. Valokuvan ottamisen jälkeen voidaan syöttää myös kuvateksti, joka tulostuu raportille kuvan alle.

Kuvat-toiminnon kautta valokuvia on mahdollista käsitellä, eli kuvatekstiä voidaan muuttaa, kuvaa voidaan kääntää 90° myötä- tai vastapäivään tai se voidaan poistaa.

2.5. Vastauksen poistaminen

Voit poistaa kysymyksen vastaukset napauttamalla -symbolia ja valitsemalla aukeavasta listasta vaihtoehto: *"Poista kysymyksen vastaukset"*.

2.6. Otsikon muokkaaminen, kopioiminen ja poistaminen

Jos haluat muokata olemassa olevaa otsikkoa, poistaa otsikon tai luoda uuden otsikon, napauta kolmipistelisävalikkoa otsikon oikealla puolella. Tämä aukaisee valikon, josta voit valita haluamasi toimintovaihtoehdon.

Tarvitset uuden otsikon luontia, jos haluat käsitellä esimerkiksi jonkin uuden tilan esteettömyyttä. Valitse tällöin kolmipistevalikosta *"Lisää uusi <otsikon nimi>"*. Kirjoita otsikoksi haluamasi tilan nimi esim. *"Pyykinpesutila"* ja vastaa esteettömyyskysymyksiin.

Samaa toimintaperiaatetta noudattaen voit tarkastaa useampia sisäänkäyntejä, portaikkoja jne,

2.7. Raportointi

Voit muodostaa kohteen esteettömyysraportin napauttamalla otsikkorivillä olevaa raportti-toimintosymbolia . Se muodostaa käyttäjän pilvipalvelimelle tallentamista arviointitiedoista PDF-muotoisen raportin, jonka voi aukaista napauttamalla *"Avaa raportti"*-painiketta. Jos haluat raportin sähköpostitse, napauta *"Lähetä esteettömyysraportti sähköpostiin"*-painiketta.

2.8. Arvioinnin jakaminen muiden kanssa

Voit jakaa tekemääsi esteettömyysarviointia muiden kohteesta kiinnostuneiden henkilöiden kanssa napauttamalla otsikkorivillä olevaa -symbolia.

Syötä avautuvaan kenttään kutsuttavan arvioijan sähköpostiosoite ja napauta *"Kutsu"*-painiketta. Kutsuttu arvioija saa hetken päästä sähköpostitse linkin arviointiin. Kutsutun arvioijan on rekisteröidyttävä ja hyväksyttävä palvelun käyttöehdot ennen kuin hän voi osallistua arviointiin.

Jakamisen jälkeen arvioijat voivat tehdä yhteistyötä ja osallistua vaikka samanaikaisesti kohteen arviointiin.

Muiden arvioijien arviointikohteesta tallentamat esteettömyysvastaukset, kommentit ja valokuvat voidaan ladata pilvipalvelimelta, milloin tahansa napauttamalla -toimintosymbolia (ks. kohta 2.2).

Huom! Kun useampi arvioija arvioi samaa kohdetta samanaikaisesti, niin kysymyksiin vastatessa täytyy olla tarkkana, sillä vain viimeisimmäksi tehty K/E-vastaus esteettömyyskysymykseen sekä siihen mahdollisesti kirjoitettu kommentti tallentuvat. Kaikkien arvioijien ottamat valokuvat kuitenkin tallentuvat ja ne tulostuvat myös raportille.

3. KÄYTTÖVIHJEITÄ

Näistä vihjeistä voi olla hyötyä erityisesti silloin, kun käytät verkkosovellusta mobiililaitteella.

3.1. Käytä kameraa mieluummin vaakatasossa etenkin kuvasuhteella 16:9

Jos mobiililaitteesi kameraan on asetettu 16:9-kuvasuhde, niin ota valokuvia mieluummin vaakaan (engl. *landscape*). Näin sen vuoksi, koska esteettömyysraportille kuvat tulostetaan aina pystyasennossa (engl. *portrait*) kaksi rinnakkain kiinteällä kuvaleveydellä ja 16:9 valokuva vie raportilta melkoisen paljon tilaa.

Toinen mahdollisuus on asettaa kameran kuvasuhteeksi 4:3, jolloin kameran asennolla ei ole niin suurta vaikutusta kuvakokoon raportilla.

3.2. Ota ensin yleiskuva ja zoomaa vasta sen jälkeen yksityiskohtiin

Harkitse ensin laajemman yleiskuvan ottamista erityisesti silloin, kun ongelmakohtan sijainti arviointikohteessa voi olla esteettömyysraportin lukijalle epäselvää, ja zoomaa vasta sen jälkeen yksityiskohtiin tarkemman valokuvan ottamiseksi.

3.3. Kirjoita kuvatekstiä, joka kertoo enemmän kuin kuva itsessään

Kirjoita valokuvaan kuvateksti, joka selventää valokuvaamaasi ongelmaa tai muita oleellisia seikkoja, älä kirjoita itsestäänselvyksiä. Esimerkiksi, jos ulko-oven kynnyksessä on jotain huomautettavaa, kirjoita kuvatekstiksi mieluummin tärkein osa havaintoasi, eikä pelkästään ”*Ulko-oven kynnyks*”.

3.4. Kokeile tekstin syöttämistä mobiililaitteella puheentunnistuksen avulla

Useissa mobiililaitteissa on puheentunnistustoiminto, jolla voidaan helpottaa etenkin pitkien tekstien kirjoittamista. Esteettömyyden itsearviointisovelluksessa tämä koskee erityisesti kommenttien kirjoittamista. Selvitä kuinka puheentunnistuksen saa laitteessasi käyttöön ja kokeile rohkeasti. Voit yllättyä sen helppoudesta. Usein puheentunnistuksen saa käyttöön suoraan näppäimistöltä mikrofonisymbolista.

TERMIT

Termi	Kuvaus
Kriteeri, Arviointikriteeri	Kriteeri on ennalta asetettu tiettyä arviointikohteen ominaisuutta koskeva laadullinen tai määrällinen arviointiperuste. Kriteeri liittyy yleensä mitattavissa olevaan ominaisuuteen (esim. leveys $\geq$ 900 mm).
Arvioija	Esteettömyysarviointia suorittava henkilö, eli sovelluksen käyttäjä.
Arviointi	Tehtävä, jonka aikana arvioija todentaa sovelluksen arviointilistaa hyväksi käyttäen arviointikohteen vaatimustenmukaisuuden. Todentaminen tapahtuu vertaamalla joko mittauksen tai silmämääräisen arvioinnin avulla arviointikohteen ominaisuuksia arviointilistassa esitettyihin kriteereihin ja vastaamalla kysymyksiin. Selvyyden lisäämiseksi tehdystä havainnosta voidaan ottaa myös valokuvia sekä kirjoittaa kommentti.
Arviointikohde	Arvioinnin kohteena oleva kerrostalokiinteistö piha-alueineen.
Arviointikysymys	Arviointilistalla esitetty kysymys tai väite, johon arvioija antaa vastauksensa arviointikohteesta tekemiensä havaintojen perusteella. Arviointikysymykseen vastataan valitsemalla esitetyistä vaihtoehtoista sopivin ja/tai kirjoittamalla mittauksen tulos sille varattuun kenttään.